

طرح اصلاح مواد (۱) و (۱۰) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی (اعاده شده از شورای نگهبان)

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۸/۰۷/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۸/۰۳/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۸/۰۳/۰۷)
<p>ماده (۱) به شرح زیر اصلاح شد:</p> <p>ماده ۱- سه تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره‌های (۲)، (۳) و (۴) به ماده (۱) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی مصوب ۱۳۹۴/۱۱/۴ الحاق و شماره تبصره آن به تبصره (۱) اصلاح می‌شود:</p> <p>تبصره ۲- انجمن، جمعیت، جامعه و کانون صنفی و خانه‌ها تشکیلاتی هستند که به وسیله دارندگان کسب، پیشه، حرفه و تجارت معین، تشکیل شده و اهداف، برنامه‌ها و اقدامات آنان به گونه‌ای در جهت منافع خاص مرتبط با آن صنف می‌باشد.</p> <p>تبصره ۳- اتحادیه‌های صنفی که مطابق قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ با اصلاحات بعدی تشکیل می‌شوند و از وزارت صنعت، معدن و تجارت مجوز دریافت می‌کنند، مشمول این قانون نمی‌باشند.</p> <p>تبصره ۴- کلیه احکامی که در مواد این قانون در خصوص احزاب ذکر شده است به استثنای احکام مربوط به «جبهه» و احکام مذکور در بند «الف» تبصره (۲) ماده (۲)، بند (۴) ماده (۱۶)، بندهای «الف»، «ت»، «ث» و «ح» ماده (۱۳) و مواد (۸) و (۱۷) این قانون درباره «انجمن، جمعیت، جامعه و کانون صنفی و خانه‌ها» لازم‌الاجراء است.</p>	<p>۱- در ماده ۱ موضوع الحاق بند ۱۷، از آنجا که روشن نیست آیا مقصود از این طرح، توسعه احکام قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی به انجمن، جمعیت، اتحادیه و کانون صنفی و خانه‌ها است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p> <p>تذکر: _ در تبصره بند ۱۷، واژه «شامل» به «مشمول» اصلاح گردد.</p>	<p>ماده ۱- یک بند به ماده (۱) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی مصوب ۱۳۹۵/۸/۸ به شرح زیر با عنوان بند (۱۷) الحاق می‌شود:</p> <p>۱۷- انجمن، جمعیت، اتحادیه و کانون صنفی و خانه‌ها: تشکیلاتی است که به وسیله دارندگان کسب، پیشه، حرفه و تجارت معین تشکیل شده و اهداف، برنامه‌ها و اقدامات آنان به گونه‌ای در جهت منافع خاص مرتبط با آن صنف باشد.</p> <p>تبصره- دارندگان کسب، پیشه، حرفه و تجارت معین که طبق قانون از اتاقهای «بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی»، «اصناف» و «تعاون» مجوز می‌گیرند شامل این بند نمی‌شوند.</p>
<p>ماده (۲) به شرح زیر اصلاح شد:</p> <p>ماده ۲- در ماده (۱۰) قانون عبارت «به منظور صدور پروانه جهت تشکیل احزاب، انجمن، جمعیت، جامعه و کانون صنفی و خانه‌ها و نظارت بر فعالیت آنها» جایگزین عبارت «به منظور صدور پروانه جهت تشکیل حزب و نظارت بر فعالیت احزاب» می‌شود.</p>	<p>۲- در ماده ۲، از آنجا که مشخص نیست آیا انجمن، جمعیت، اتحادیه و کانون صنفی و انجمن اسلامی باید از کمیسیون ماده ۱۰ مجوز پروانه فعالیت اخذ نماید یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۲- در ماده (۱۰) قانون عبارت «انجمن، جمعیت، اتحادیه و کانون صنفی و انجمن اسلامی» قبل از عبارت «و انجمن‌های اقلیت‌های دینی» اضافه می‌شود.</p>

اداره قوانین شورای نگهبان _ ۱۳۹۸/۰۷/۰۷

قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی مصوب ۱۳۹۵/۰۸/۰۸

فصل اول- تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات به کار رفته در این قانون، دارای معانی مشروح زیر می باشند:

- ۱- حزب: تشکیلاتی است متشکل از اشخاص حقیقی که با برنامه مشخص در جهت کسب و مشارکت در قدرت سیاسی و نقد و اصلاح آن، در چهارچوب قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی ایران بر اساس مرامنامه و اساسنامه مصوب خود در سطح ملی یا استانی فعالیت می کند.
 - حزب می تواند تحت عناوین دیگری مانند گروه، جمعیت، انجمن، جامعه، مجمع و سازمان سیاسی فعالیت کند.
 - ۲- جبهه: ائتلافی سیاسی از احزاب دارای پروانه فعالیت در زمینه فعالیت مشخص است که با اطلاع کمیسیون احزاب موضوع ماده (۱۰) این قانون شکل می گیرد.
 - ۳- عضو حزب: داوطلب واجد شرایطی که مراحل عضویت حزب را گذرانده و با پذیرش اساسنامه حزب دارای تعهدات و حقوق حزبی مطابق اساسنامه حزب می باشد.
 - ۴- عضو مؤثر حزب: اعضای هیأت مؤسس، شورای مرکزی، دبیرکل، بازرسان و مسؤولان شعب استانی
 - ۵- ارکان حزب: هیأت مؤسس، مجمع عمومی، شورای مرکزی، دبیرکل و بازرسان و مسؤول شعب استانی طبق اساسنامه ارکان حزب محسوب می شوند.
 - ۶- هیأت مؤسس: اشخاص حقیقی می باشند که امور مربوط به تأسیس و وظایف مرتبط را پیگیری نموده و برای دریافت مجوز تأسیس و پروانه فعالیت اقدام می نمایند.
 - ۷- مجمع عمومی: بالاترین رکن حزب است که طبق مرامنامه و اساسنامه از اجتماع اعضای حزب تشکیل می شود.
 - ۸- شورای مرکزی: متشکل از افراد منتخب مجمع عمومی است که طبق مرامنامه و اساسنامه به نمایندگی از مجمع، مسؤلیت هدایت و تحقق اهداف حزب را بر عهده دارند.
 - ۹- دبیرکل: عالی ترین مقام اجرایی حزب است که منتخب مجمع عمومی یا شورای مرکزی طبق اساسنامه می باشد.
 - ۱۰- بازرسان: اشخاص آشنا به امور بازرسی می باشند که برای نظارت بر عملکرد شورای مرکزی، دبیرکل و سایر ارکان حزب از سوی مجمع عمومی انتخاب می شوند.
 - ۱۱- مرامنامه: سند مصوب مجمع عمومی است که بیان کننده اهداف، آرمانها، مبانی فکری و عقیدتی و خط و مشی های نیل به اهداف حزب می باشد.
 - ۱۲- اساسنامه: سند مصوب مجمع عمومی است که بیان کننده ساختار تشکیلاتی و ارکان و حدود وظایف و اختیارات، نحوه تعیین و تغییر اعضا، شرایط تغییر و اصلاح مرامنامه و اساسنامه، مبنای اعتبار اسناد اداری و مالی، تعیین منابع مالی، نحوه انحلال حزب و سایر موارد مصرح در این قانون می باشد.
 - ۱۳- کمیسیون احزاب: کمیسیون موضوع ماده (۱۰) این قانون است.
 - ۱۴- مجوز اولیه: مجوز موقتی است که جهت تحصیل شرایط لازم برای صدور پروانه فعالیت نهائی حزب توسط کمیسیون احزاب صادر می شود.
 - ۱۵- پروانه فعالیت نهائی: مجوزی است که به موجب آن حزب اجازه دارد تا بر اساس مرامنامه و اساسنامه و در چهارچوب قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی ایران فعالیت کند.
 - ۱۶- دبیرخانه کمیسیون: تشکیلات اجرایی کمیسیون احزاب می باشد که زیر نظر کمیسیون انجام وظیفه می کند.
- تبصره** - تشکلهای اقلیت های دینی موضوع اصل سیزدهم (۱۳) قانون اساسی، تشکیلاتی مرکب از اعضای داوطلب همان اقلیت دینی می باشند که هدف آنها حل مشکلات و بررسی مسائل دینی، فرهنگی، اجتماعی و رفاهی ویژه آن اقلیت است.

ماده ۲ - تقاضای صدور مجوز اولیه تأسیس حزب توسط هیأت مؤسس، باید به کمیسیون احزاب ارائه شود. کمیسیون احزاب موظف است ظرف مدت سه ماه از زمان دریافت تقاضای رسمی با رعایت مواد این قانون مجوز اولیه تأسیس را ثبت و صادر نماید.

تبصره ۲ - مرامنامه حزب باید متضمن مطالب زیر باشد:

الف - جهان بینی، مبانی فکری و عقیدتی در چهارچوب موازین اسلام

ماده ۸ - در صورتی که دو یا تعداد بیشتری از احزاب ملی یا استانی قصد ادغام با یکدیگر را داشته باشند، باید موضوع را به کمیسیون احزاب موضوع ماده (۱۰) این قانون اعلام و مرامنامه و اساسنامه و مدارک مورد نیاز در این قانون را جهت بررسی به کمیسیون ارائه دهند. کمیسیون موظف است پس از بررسی‌های لازم بدون رعایت نوبت جهت صدور پروانه حزب اقدام نماید. در این صورت حزب جدید جهت فعالیت نیازی به صدور مجوز اولیه تأسیس ندارد.

ماده ۱۰ - به منظور صدور پروانه جهت تشکیل حزب و نظارت بر فعالیت احزاب و انجمن‌های اقلیت‌های دینی و انجام وظایف تصریح شده در این قانون، کمیسیون احزاب به شرح زیر در وزارت کشور تشکیل می‌شود:

۱- نماینده دادستان کل کشور

۲- نماینده رئیس قوه قضائیه

۳- یک نماینده از میان دبیران کل احزاب ملی و یک نماینده از میان دبیران کل احزاب استانی دارای پروانه فعالیت بدون حق رأی

۴- معاون سیاسی وزارت کشور

۵- دو نماینده به انتخاب مجلس شورای اسلامی از بین نمایندگان داوطلب

تبصره ۱ - اعضای موضوع این ماده باید ظرف مدت یک ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، انتخاب و به وزارت کشور معرفی شوند. وزارت کشور موظف است حداکثر تا ده روز پس از آن، اولین جلسه کمیسیون را تشکیل دهد.

تبصره ۲ - اعضای کمیسیون برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و تا معرفی اعضای جدید به کار خود ادامه می‌دهند.

تبصره ۳ - نمایندگان موضوع بند (۳) موضوع این ماده به انتخاب دبیران کل احزاب ملی و استانی و با نصاب اکثریت مطلق آراء آنها انتخاب می‌شوند. نحوه برگزاری این انتخابات بر اساس دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد کمیسیون احزاب به تصویب وزارت کشور می‌رسد.

تبصره ۴ - کمیسیون می‌تواند از نمایندگان سایر سازمان‌ها و افراد صاحب نظر جهت مشاوره دعوت به عمل آورد.

تبصره ۵ - جلسات کمیسیون با حضور پنج نفر از اعضای رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی حداقل چهار نفر از اعضای معتبر می‌باشد.

تبصره ۶- اعتبار مورد نیاز کمیسیون احزاب که هر سال در بودجه سالانه وزارت کشور پیش بینی می شود، ذیل ردیف مستقل لحاظ می گردد.

تبصره ۷- معاون سیاسی وزیر کشور، رئیس کمیسیون است و نایب رئیس از میان اعضاء انتخاب می شود. دبیر کمیسیون به پیشنهاد رئیس کمیسیون و با رأی اعضاء انتخاب می گردد. چنانچه دبیر از میان اعضاء نباشد، بدون حق رأی در جلسات کمیسیون شرکت می کند.

ماده ۱۳- احزاب دارای پروانه فعالیت در چهارچوب قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران و برابر مفاد این قانون از حقوق و امتیازات زیر برخوردارند:

الف- فعالیت سیاسی

ت- معرفی و حمایت از نامزدهای انتخاباتی در تمام انتخابات

ث- ائتلاف با دیگر احزاب

ج- برخورداری از کمکها و یارانههای موضوع این قانون

ماده ۱۶- منابع درآمدی احزاب عبارتند از:

۴- کمکها و یارانههای دولتی

ماده ۱۷- اختصاص اعتبارات کمک به احزاب موضوع ماده (۱۶) این قانون بر اساس دستورالعمل مصوب کمیسیون احزاب بوده و نظارت بر حسن انجام آن نیز بر عهده کمیسیون فوق می باشد.

تبصره- کلیه احزاب مشمول دریافت کمک موظفند وجوه دریافتی را در جهت اهداف و برنامههای حزب به کار برده و در پایان سال مالی گزارش آن را به کمیسیون احزاب ارسال کنند. دریافت مجدد یارانه منوط به ارائه گزارش مالی و تأیید آن توسط کمیسیون احزاب می باشد.

قانون فوق مشتمل بر بیست و سه ماده و چهل و هشت تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهارم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۵/۸/۸ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام با تأیید بندهای (۲) و (۱۳) ماده (۱)، تبصره (۲) ماده (۷)، ماده (۸)، بند (۵) و تبصره (۵) ماده (۱۰) و تبصره (۲) ماده (۲۲) موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد. ضمناً اعتبار مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام ده سال است و پس از انقضاء این مدت قابل تمدید خواهد بود.